

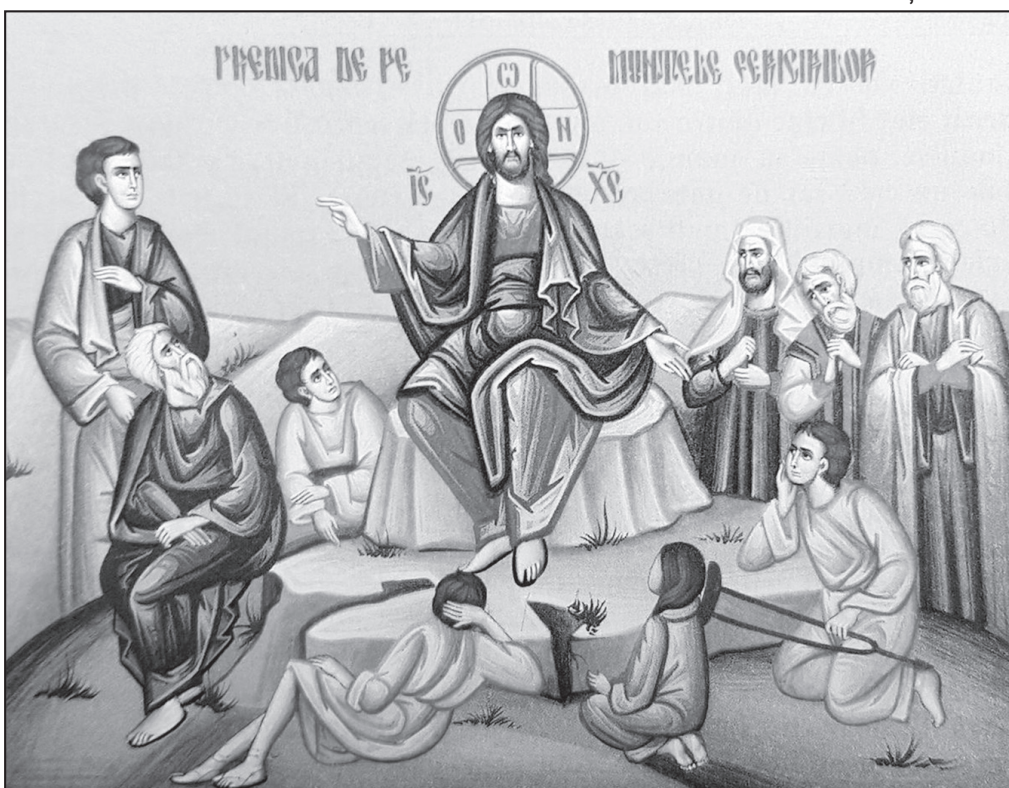
Editorial

Scara Fericirilor!

Sfânta Evanghelie rânduită să se citească în Duminica a IV-a din Postul Mare, închinată Sfântului Ioan Scărarul, cuprinde în sine Scara Fericirilor sau Legea Noului Testament cum mai sunt numite Fericirile. Ea ne spune că Mântuitorul Hristos s-a suit în munte, fapt ce înseamnă că El a chemat mulțimile de la cele de jos la cele de sus, de la cele pământești la cele înalte și cerești, părăsind cele trecătoare și căutându-le pe cele înalte și veșnice, ca și cum acestea erau deja așezate pe înălțimea aceea. Ceea ce mai arată că și înțelesurile Fericirilor nu le poți cuprinde rațional decât dacă te străduiești să te ridici de la cele de jos la cele cerești, de la cele trupești la cele duhovnicești. Acest lucru trebuie să îl avem și noi în vedere de câte ori ne rugăm sau mergem la Sfânta Biserică sau citim Sfânta Scriptură sau o altă carte cu conținut duhovnicesc, altfel nu înțelegem nimic sau prea puțin.

Însă mulțimile nu au putut urca cu El, ci a fost urmat doar de ucenici, pentru că mulțimile nu părăsiseră fie și pentru puțin timp gândirea la cele de jos, gândire pe care suntem și noi chemați să o părăsim atunci când participăm la Sfânta Liturghie: „Noi, care pe heruvimi cu taina închipuim și făcătoarei de viață Treimi întreit-sfântă cântare aducem, toată grija cea lumească să o lepădam...”, deci noi care închipuim pe îngeri, pe heruvimi și aducem cântare întreită Sfintei Treimi,

trebuie să lepădăm toată grija cea lumească. De ce să facem acest lucru? „- Ca pe Împăratul tuturor, să-L primim pe Cel înconjurat în chip nevăzut de cetele îngerești. Aliluia, aliluia, aliluia”, adică să Îl primim pe Domnul Hristos „pentru că este Domnul domnilor și Împăratul împăraților” (Ap. 17, 14) care este înconjurat în chip nevăzut de cetele îngerești. Următ fiind doar de Ucenici, Domnul le-a vorbit stând jos împreună cu ei, ceea ce arată cu după ce am reușit să facem acest urcuș duhovnicesc, ajungem la liniște și ne odihnim de toate cele trecătoare. Chiar și Moise

a primit Legea tot pe munte, ca și Legea cea Nouă – Fericirile, date acum de Hristos Domnul, arătând prin aceasta că Dătătorul Legii este Același, și ne cheamă pe noi prin iubire la libertate, să scăpăm de robia celor materiale. Dar spre deosebire de legea dată prin Moise, care îi oprea pe oameni să se apropie de munte, aici, în Noul Testament nimeni nu este oprit, ci toți sunt chemați, pentru că Domnul Hristos dă harul și adevărul Său tuturor. El putea să învețe mulțimile și acolo jos, unde se aflau deja oamenii, dar suirea înseamnă înălțimea virtuții, arătând prin aceasta că oricine învață sau ascultă despre calea cea dreaptă a lui Dumnezeu este chemat să afle înălțimea virtuților, făcându-se pildă a cuvintelor sale.

Muntele pe care suntem și noi chemați să descoperim tainele adevărului este Biserica, aceasta nefi-

(continuare în pagina 2)

Cuprins

Cererea fiilor lui Zevedeu	4
Sf. Maria Egipteanca	5
Poezie creștină	6
Ierusalimul, sufletul fiecăruia dintre noi	8
Paternitate și filiație duhovnicească	10
Hristos a înviat!	11
Sf. Mare Mucenic Gheorghe	12

Scara Fericirilor!

(urmăre din pagina 1)

ind un munte oarecare, ci cel mai înalt, pentru că și cei care s-au rupt de Biserica lui Hristos, au încercat să-și facă propriile lor biserici, acești munți ai ereticilor care nu sunt măreți și nu dețin și nu descoperă tainele adevărului, acești munți sunt muștrați de Sfântul Duh prin gura prorocului care zice: „Pentru ce, munți cu piscuri, pizmuți muntele în care a binevoit Dumnezeu să locuiască în el, pentru că va locui în el până la sfârșit?” (Ps. 67, 17).

Sfânta Evanghelie spune mai departe: „iar El, deschizându-Și gura, îi învăța zicând”, arătând că Domnul învăța nu numai prin cuvinte ci și prin fapte, adică învăța și tăcând nu numai grăind. Părintele Cleopa subliniază importanța învățăturii cu fapta zicând: „Auzi ce spune Sfântul Isaac Sirul? „Precum este cel ce zugrăvește apa pe pereți și poate să moară de sete lângă apa aceea, așa este cuvântul care nu lucrează”. Așa-i la mine; eu mor de foame. Îți spun ție și nu fac nimic. Auzi ce spune? Altul este cuvântul cel din lucrare și altul este cuvântul cel frumos. Cuvântul cel frumos este amanet al rușinii. De ce? Fiindcă rușinează știința celui ce vorbește. „Ei, spune, măi! Ce vorbești tu și ce faci tu?” Iar cuvântul din lucrare, adică cel ce vorbește cu viața, cu faptele, este cămara nădejdi. Mângâie pe om cu nădejdea: „Da. Vorbești. Dar faci și tu”... – Măi, Hristos a zis așa: „Nu cel ce va învăța este mare”. Dar care? Cel ce va face și va învăța, acela mare se va chema întru Împărăția Cerurilor. A pus lucrarea faptelor bune înainte. Acela-i fericit care tace și face. Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Cuvântul și strigând, supără pe alții, iar viața și tăcând, folosește”. Iar Sfântul Isidor Pelusiotul, marele dascăl care a scris mai multe mii de epistole Bisericii lui Hristos, dascălul Sfântului Ioan Gură de Aur și al atâtor sfinți părinți din pustie, zice: Când se unesc la om două, cuvântul și fapta, fac pe om icoana a toată filosofia” (Extras din „Ne vorbește Părintele Cleopa”, ediția a 2-a, vol. 3, Ed. Mănăstirea Sihăstria, Vânători-Neamț, 2004, pp. 120-122).

Desigur că unele învățături pe care mulțimile nu erau pregătite să le primească le-a spus numai ucenicilor, pentru ca mai târziu după Învierea și Înălțarea Sa la cer, aceștia să le transmită mulțimilor.

(Mt. 5, 3) Fericți cei săraci cu duhul, că a lor este împărăția cerurilor.

Fericirile sunt redată în Sfânta Evanghelie în două variante, cele după Sf. Evanghelist Matei, mai complete și adresate pe munte Ucenicilor, săraci cu duhul și smeriți cu inima care nu gândeau lucruri mărețe despre ei, și care au lăsat toate și au

urmat lui Hristos Domnul, într-un mod mai direct și cele după Sf. Evanghelist Luca, într-o formă mai puțin completă, într-un loc șes pentru mulțimile mai puțin pregătite. Într-adevăr Dumnezeu a descoperit prorocilor că va alege un popor smerit, arătând în felul acesta că smerenia este fericirea desăvârșită. Nu toți săracii sunt fericți, căci sunt oameni care nu au cele materiale și trăiesc în păcate și nu au credință în Dumnezeu, ci cei care disprețuind bogățiile lumești au ajuns săraci în lume, vrând ei însuși să fie așa, pentru a se îmbogăți în Dumnezeu, având pe Duhul Sfânt. Deci fericți cei smeriți nu cei săraci căci a lor este împărăția cerurilor, arată că smerenia este virtutea care asigură în mod deosebit împărăția cerurilor căci ea înalță pe cel smerit și este rădăcina a tot binele.

(Mt. 5, 4) Fericți cei ce plâng, că aceia se vor mângâia.

Fericirea celor ce plâng are legătură cu cei ce și plâng păcatele, patimile lor sau plâng și pentru fărădelegile lumii, așa cum Domnul a plâns pentru cetatea Ierusalimului întrucât nu a cunoscut ziua cercetării sale și nu a cunoscut cele ce erau spre pacea ei; a plâns pentru locuitorii ei, a căror necredință avea să atragă dărâmarea cetății. Aceștia care plâng sunt cei care vor primi mângâierea bucuriei celei veșnice.

(Mt. 5, 5) Fericți cei blânzi, că aceia vor moșteni pământul.

Cei blânzi sunt cei care imită blândețea Domnului: „învățați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima” (Mt. 11, 29), care decît să jignească mai bine suferă jignirea și nu fac sau nici nu gîndesc răul; aceștia vor fi fericți atît în lumea aceasta cît și în cea viitoare. Dacă cei mândri caută și se luptă pentru cele pămîntești și trecătoare pentru cei blânzi, care s-au slobozit de robia păcatului, orice pămînt în care vor fi alungați, devine pămîntul celor vii în care vor vedea bunătățile Domnului.

Fondator: Prof. Mihai-Ionuț Coană

Telefon: 0770/271.435 E-mail: mihai.coana@hotmail.com

Editor: S.C. GENERAL MEDIATECH S.R.L.

ISSN: 2734-7206; ISSN-L: 2734-7206; ISSN online: 2734-7214

Redacția:

- Prof. Mihai-Ionuț Coană
- Pr. Marius-Olivian Tănăsie
- Pr. Prof. Gheorghe Ionașcu
- Pr. Prof. Anghel-Nicolae Păunescu
- Prof. Ionuț-Cătălin I. Popescu
- Dumitra Groza
- Monica și Radu Buțu
- Mihai Șomănescu
- Tiberiu Grigoriu – DTP

Redacția are dreptul luării deciziei de publicare și stabilirii datei și forme de apariție, integrale sau parțiale, după caz, a materialelor primite spre publicare.

Responsabilitatea pentru textele publicate revine în exclusivitate autorilor.

De asemenea, trebuie respectată legea dreptului de autor. (Legea 8/1996)

Revista este disponibilă și pe site-ul: www.caleaortodoxa.com

Tipar: Tipografia Universității „Constantin Brâncuși”,
telefon 0253/214.307, int. 415

(Mt. 5, 6) Fericiți cei ce flămânzesc și însetează de dreptate, că aceia se vor sătura.

Prin această fericire Domnul ne îndeamnă să căutăm dreptatea lui Dumnezeu cu o dorință arzătoare așa cum flămânzim și însetăm, fiindcă Domnul pentru noi „S-a făcut înțelepciune de la Dumnezeu și dreptate și sfințire și răscumpărare” (I Cor. 1, 30). El fiind Pâinea care S-a coborât din cer și Apa cea vie de care trebuie să flămânzim și însetăm, cum spune Psalmistul: „Însetat-a sufletul meu de Dumnezeu cel viu, ...” (Ps. 41, 2) și „sătura-mă-voi când se va arăta slava Ta” (Ps. 16, 15). De aceea Domnul nu îi cheamă pe toți să bea ci numai pe cei care însetează: dacă însetează cineva, să vină la Mine și să bea (In. 7, 37). A flămânzi și înseta după dreptate înseamnă a dori din inimă dreptatea lui Dumnezeu, nu ca și când cineva ar fi silit. De asemenea trebuie avut în vedere că una din patimile care îi luptă în special pe cei începători în viața duhovnicească este lăcomia, o dorință nestăpânită de a mânca și a bea peste măsură, ori această dorință ar trebui să o mutăm spre o altă mâncare și băutură, pe care ne-o dăruiește nouă Domnul!

(Mt. 5, 7) Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui.

Prin această Fericire Domnul nostru Iisus Hristos ne spune că pentru a câștiga mila lui Dumnezeu trebuie să fim și noi la rândul nostru milostivi. Aceasta este virtutea care ne aseamănă cu Dumnezeu: Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv (Lc. 6, 36). Însă milostenia la care suntem chemați nu este cea care se regăsește și la cei care nu cred deloc sau cred prea puțin în Dumnezeu, ci la aceea care îi cuprinde chiar și pe vrăjmași: lubiți pe vrăjmașii voștri, faceți bine celor ce vă urăsc pe voi (Lc. 6, 27).

(Mt. 5, 8) Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu. Se referă la cei care s-au curățit lăuntric, pentru că numai aceea îl vor vedea pe Dumnezeu, întrucât aceasta înseamnă desăvârșirea. Cunoscând aceasta David se roagă pentru curățirea inimii sale: Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeule, și duh drept înnoiește întru cele dinlăuntru ale mele (Ps. 50, 11), pentru că numai cel fără vină în faptele cele din afară, dar și curat la inimă se va sui în muntele Domnului: „Cine se va sui în muntele Domnului și cine va sta în locul cel sfânt al Lui? Cel nevinovat cu mâinile și curat cu inima, care n-a luat în deșert sufletul său” (Ps. 23, 3-4). A fi curat cu inima nu înseamnă neapărat să nu faci răul, ci să faci și să gândești întotdeauna binele.

(Mt. 5, 9) Fericiți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

Există o pace lăuntrică și una exterioară. În interiorul omului există o luptă permanentă un război duhovnicesc, între ceea ce este bun spre a nu fi cucerit de rău, pentru a nu lăsa dorința cea rea să

cucerească mintea iar pofta să biruiască înțelepciunea. Dacă Dumnezeu este pacea noastră înțelegem că acea pace trebuie căutată care se naște în inimă și din inimă se revarsă în afară. Cei care reușesc să birui patimile și să le supună rațiunii, minții și duhului și să țină în frâu poftele trupesti sunt cei care fac pace în ei înșiși.

(Mt. 5, 10) Fericiți cei prigoniți pentru dreptate, că a lor este împărăția cerurilor.

După Domnul a spus mai înainte că sunt fericiți cei ce flămânzesc și însetează după dreptatea lui Dumnezeu, acum Domnul Hristos arată că cei prigoniți pentru dreptatea și credința în El disprețuiesc prigoanele lumii, pedepsele trupesti și moartea, având ca nădejde împărăția cerurilor. Prigoana pentru dreptate deosebește mucenicul de tâlhar. În acest sens Sf. Apostol Petru spune: „Căci, ce laudă este dacă, pentru greșală, primiți bătaie întru răbdare? Iar dacă, pentru binele făcut, veți pătimi și veți răbda, aceasta este plăcut lui Dumnezeu. Căci spre aceasta ați fost chemați, că și Hristos a pățimit pentru voi, lăsându-vă pildă, ca să pășiți pe urmele Lui, Care n-a săvârșit nici un păcat, nici s-a aflat vicleșug în gura Lui, și Care, ocărât fiind, nu răspundea cu ocară; suferind, nu amenința, ci Se lăsa în știrea Celui ce judecă cu dreptate” (I Ptr. 2, 20-23). Această prigoană nu se referă numai la prigoana pentru neînchinarea la idoli ci la cea pentru dreptate, după cum și Sfântul Ioan Botezătorul a fost omorât de Irod, nu pentru că era păgân sau pentru erezie, ci pentru că propovăduia adevărul moral al lui Dumnezeu, muștrându-l pe Irod pentru adulterul său.

(Mt. 5, 11) Fericiți veți fi voi când vă vor ocări și vă vor prigoni și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, mințind din pricina Mea.

În această Fericire Domnul nostru Iisus Hristos îi ferește pe cei care îndeplinesc două condiții: prima, să fie prigoniți pentru Hristos și a doua prigoana să fie pentru o acuzație mincinoasă, neadevărată.

(Mt. 5, 12) Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri.

Aceste cuvinte ale Domnului arată nu numai că trebuie să suferim și să îndurăm cu răbdare toate prigoanele împotriva noastră pentru numele lui Hristos, ci și să ne bucurăm pentru slava care va urma, după cum și Sf. Apostoli se bucurau pentru suferințele pe care le primeau: „și chemând pe apostoli și bătându-i, le-au poruncit să nu mai vorbească în numele lui Iisus, și le-au dat drumul. Iar ei au plecat din fața sinedrului, bucurându-se că s-au învrednicit, pentru numele Lui, să sufere ocară” (F.A. 5, 40).

Pr. Prof. Gheorghe Ionașcu

*(predică la Duminica a IV-a din Post,
a Sf. Ioan Scărarul, Sf. Ev. Marcu 9, 17-32;
Matei 4, 25; 5, 1-12, 3 aprilie)*

Sursă foto: doxologia.ro

Cererea fiilor lui Zevedeu

Un teolog apusean scria odată că Evangheliile sunt, de fapt, „istorisiri ale patimilor Mântuitorului, precedate de o introducere dezvoltată”. La cele spuse, putem adăuga că moartea Domnului apare întotdeauna în strânsă legătură cu Învierea Sa.

Sf. Evanghelist Luca redă un cuvânt al Mântuitorului după Înviere, din care putem desprinde mai ușor această legătură: „Și le-a zis că așa este scris și așa trebuia să pătimească Hristos și să învieze din morți a treia zi” (Lc. 24, 46). El a venit în lume să primească patimile și moartea, El trebuia să Se jert-

(Vasile Voiculescu). Într-o astfel de pregătire, doi dintre cei mai apropiați ucenici ai Săi vin să ceară: „Dă-ne nouă să ședem unul de-a dreapta Ta și altul de-a stânga Ta, întru Slava Ta”. Iacov și Ioan, fiii lui Zevedeu și ai Salomeii, vin să ceară tocmai când Domnul le vorbește de patimi și moarte.

Dacă stăm să ne gândim că Ioan era „ucenicul pe care-l iubea Iisus”, atunci putem spune că cererea lor era motivată mai ales de iubirea nemăsurată pe care Iisus i-o purta și de dorința de a rămâne pururea cu El. Însă, ucenicii nu înțelegeau îndeajuns prețul imens pe care Iisus trebuia să-l plătească. Drumul pe care trebuiau să-l parcurgă ucenicii care

voiau să ajungă în Împărăția Slavei era unul singur: drumul Crucii. Mântuitorul îi mustră blând: „Nu știți ce cereți!”. Cererea lor nu era altceva decât o participare în care ei trebuiau să împărtășească „paharul” și „botezul” patimilor și al morții pe Cruce a Domnului.

Am adăuga noi că, fără s-o știe, ucenicii cereau locurile celor doi tâlhari, care au fost răstigniți de-a dreapta și de-a stânga Mântuitorului, pe Golgota. „Paharul” este adeseori în Vechiul Testament un simbol al suferinței, iar în Noul Testament, el desemnează patimile și moartea Mântuitorului pe Cruce, de care El Însuși ca Om Se înfricoșează și cere Tată-

fească pentru noi, cum spune și Sf. Apostol Pavel: „Căci Hristos a murit pentru păcatele noastre, după Scripturi, și că a fost îngropat, și că a înviat a treia zi, după Scripturi” (I Cor. 15, 3-4).

Așadar, cuvântul Evangheliei stă sub semnul aceluși „trebuie” al morții lui Hristos. Tot parcursul vieții Sale pământești este un drum spre moarte. Mai ales ultima călătorie a Mântuitorului spre Ierusalim stă sub semnul acestui „trebuie” al patimilor și al morții. Începutul Evangheliei de astăzi relevă o mare forță a dramatismului acestui drum spre moarte al Domnului: „Și erau pe drum, suindu-se la Ierusalim, iar Iisus mergea înaintea lor. Și ei erau uimiți și cei ce mergeau după El se temeau” (Mc. 10, 32).

Iisus știa care este prețul pe care trebuia să-l plătească pentru mântuirea lumii – patimile cumplite și moartea – „și încă moartea pe Cruce” (Flp. 2, 8). Ucenicii, îmbătați de prezența Lui, refuză să înțeleagă că Mireasa, care se pregătește Învățătorului și Domnului lor, nu este alta decât „Crucea cruntă”

lui ceresc, de este cu putință, să îndepărteze de la El „paharul” acesta. La imaginea „paharului”, Sf. Evanghelist Marcu adaugă „botezul”, simbol al suferințelor omului supus încercărilor sau morții martirice.

Cei doi, Iacov și Ioan, vor cunoaște și ei la timpul potrivit „paharul” și „botezul”. Sf. Iacov va fi primul dintre cei doisprezece Apostoli care să primească moarte martirică, fiind ucis cu sabia, din ordinul regelui Irod Agripa. Fratele său, Ioan Teologul, a suferit multe pătimiri, peste toate fiind aruncat într-un cazan cu ulei clocotit și apoi trimis în exil în insula Patmos. Locurile pe care le cereau cei doi erau hărăzite altora. Icoana numită „Deisis” ne înfățișează pe aceste locuri pe Maica Domnului (de-a dreapta) și pe Sf. Ioan Botezătorul (de-a stânga).

Mântuitorul le dă acum celor doi o lecție care să lămurească raporturile dintre ei: slujirea. „Slujiți unul altuia în iubire”, spune Sf. Apostol Pavel, făcând referire la ceea ce zisese Iisus „Dar între voi nu trebuie să fie așa, ci care va vrea să fie mai mare, să fie

slujitor al vostru. Și care va vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă; că și Fiul Omului n-a venit ca să l se slujească, ci ca El să slujească și să-și dea viața răscumpărare pentru mulți” (v. 43-45).

Sf. Maxim Mărturisitorul spune: „Taina întrupării Cuvântului cuprinde în sine sensul tuturor simbolurilor și enigmelor Scripturii, ca și sensul ascuns al întregii creații sensibile și inteligibile. Dar cel care cunoaște Taina Crucii și a Mormântului, cunoaște și rațiunile ființiale ale tuturor lucrurilor. În sfârșit, cel ce pătrunde încă și mai departe, și este inițiat în Taina Învierii, învață scopul pentru care Dumnezeu a creat toate de la început”.

Sf. Maria Egipteanca

Sf. Maria Egipteanca e sărbătorită în fiecare an pe data de 1 aprilie. Însă, aceasta mai are o zi în care e prăznuită. Aceasta se întâmplă în Duminica a 5-a din Post. Aceasta a trăit în sec. 4-5. La început, viața ei nu se baza pe normele normale. Însă, ulterior, aceasta a ajuns să-și schimbe viața. Ne amintim că înainte de a începe Postul, am avut câteva exemple de oameni care s-au întors la Dumnezeu. Mai întâi, ne amintim de Zaheu. Un alt exemplu e cel al fiului risipitor. Încă din adolescență, Maria Egipteanca trăia în păcat. Aceasta a continuat să păcătuiească până în ziua în care nu i s-a dat voie într-un mod miraculos să intre în Biserică.

Despre viața ei, auzim citindu-se în Postul Mare la Canonul cel Mare al Sf. Andrei Criteanul. Sf. Sofronie al Ierusalimului e cel care a scris viața Sf. Maria Egipteanca. Sf. Zosima a fost cel căruia Maria Egipteanca i-a relatat întreaga ei viață. La Sf. Evanghelie de azi ni s-a relatat un exemplu de altă persoană păcătoasă care și-a revenit în fire, schimbându-și viața într-un mod miraculos. Totuși, de ce s-a ales să se vorbească despre Maria Egipteanca tocmai în această duminică? Răspunsul e acela că și noi dacă ne dorim să intrăm în săptămâna mare, va trebuie să ne pocăim. De multe ori, îi judecăm pe ceilalți. Atât de ușor le observăm greșelile. Doar că pe ale noastre le ignorăm. Să nu uităm că Mântuitorul ne-a zis că „nu judecați ca să nu fiți judecați” (Mt. 7, 1). Vedem cum un om căruia i se interzicea accesul în biserică într-un mod neobișnuit, a reușit să ajungă sfânt. Să cugetăm la faptul că în Săptămâna Mare vom avea 2 exemple diametral opuse. Cel al lui Iuda care a ajuns din apostol un trădător. Și cel al tâlharului de pe Cruce care a ajuns să se pocăiască

„Răscumpărarea” lasă ascunse multe din Tainele Învierii. Această Taină a Învierii nu se lasă pătrunsă decât în parte. „Restul – spune Sf. Grigorie Teologul – să fie cinstit prin tăcere”. Viețile Sfinților ne arată că, dacă Hristos a plătit prețul cel mare, avem și noi de plătit un preț. Și că, dacă Hristos S-a dat pe Sine Însuși, prețul vrednic de El nu poate fi altul decât acela de a ne oferi, la rândul nostru, pe noi înșine și unii pe alții, lui Hristos. Amin.

Pr. Marius-Olivian Tănăsie

*Preot-slujitor la Penitenciarul Tg. Jiu
(predică la Duminica a V-a din Post,
Sf. Ev. Marcu 10, 32-45, 10 aprilie),
Sursă foto: Sf. Evanghelie*

în ultimul moment al vieții sale. În ce timp, celălalt tâlhar a refuzat pocăința chiar și în ultimul moment al vieții sale. Totuși, aceasta nu înseamnă că trebuie să acceptăm să păcătuim cu ușurință considerând că ne vom pocăi ulterior. Chiar dacă suntem mai tineri, acesta nu reprezintă un motiv de a trăi o viață păcătoasă. Omul odată ce se obișnuiește cu păcatul cu greu se va mai lăsa de acesta. Însă, acum, foarte ușor poate să cadă omul în păcat. Prin intermediul internetului, omul poate să descopere ceea ce nu trebuie să facă. Și după aceea, pofta îl va birui. Să nu uităm nici de influența pe care poate s-o exercite anturajele asupra deciziilor pe care le luăm. În fapt, trăim într-o societate în care e la modă să nu faci fapte bune. Și apoi, tot omul vine la biserică în Sămbăta Mare și strigă că vrea să fie împărtășit după ce s-a spovedit în fugă. De aceea, faptul că ne oprește preotul de la Sf. Împărtășanie nu trebuie să ne revolte.

Într-o asemenea situație, ar trebui să ne supărăm pe noi și nu pe preot. Ne întrebăm oare ce s-ar fi întâmplat cu Maria Egipteanca dacă aceasta ar fi intrat în acel moment în biserică în starea în care s-ar fi aflat? Aceasta nu și-ar fi schimbat viața în bine. Ar fi ieșit de acolo exact cum a intrat. Astfel, dacă mergem la medic, important e să fim sănătoși. În acest fel, dacă ne dorim binele, trebuie să punem un nou început în viața noastră. Azi nu e târziu s-o facem. Mâine s-ar putea să nu mai avem o asemenea ocazie. Totuși, să nu credem că dacă am luat hotărârea să ne schimbăm, înseamnă că am scăpat de lupta împotriva păcatului. Ba din contră, atunci va începe lupta cea adevărată. Dacă schimbarea în bine e greu de realizat, în schimb, reîntoarcerea la vechile obiceiuri păcătoase poate să se facă foarte ușor. Să cugetăm la faptul că preotul atunci

când iese cu Sf. Potir ca să ne împărtășim, se numește pe sine ca fiind „cel dintâi dintre păcătoși”. Dacă am avea un asemenea gând mereu atunci am încerca să ne schimbăm viața din rău în bine. Doar că văzându-i pe alții mai răi decât noi, ne mulțumim cu starea noastră duhovnicească. Dacă suntem de 4 la școală, iar colegul nostru ar fi de 3, am putea să ne bucurăm? De aceea, să ne străduim să luăm o notă cât mai mare în ceea ce privește comportamentul nostru. E adevărat că nu putem să avem un comportament de 10 precum Hristos. Doar că aceasta nu înseamnă că va trebui să ne mulțumim cu un simplu 5. Însă, aceasta nu duce la concluzia că ne aflăm la întrecere cu ceilalți. Fiecare om poate să ajungă în Rai. Însă, aceasta nu se realizează prin compararea cu ceilalți. În fiecare zi, trebuie să vedem dacă suntem mai buni decât ieri. Și în fiecare clipă, trebuie să ne întrebăm dacă în comparație cu Hristos suntem așa cum ar trebui? Astfel, mereu vom fi motivați.

E adevărat că nimeni nu e fără de păcat. Doar că e foarte adevărat și faptul că dacă zicem doar că toate lumea greșește nu înseamnă că vrem să ne schimbăm în bine. De fapt, o asemenea expresie o folosim doar atunci când e vorba despre propriile noastre greșeli.

Săptămâna am văzut că drumul către Rai are foarte multe trepte. Însă, știm bine că de pe orice scară, oricând putem să cădem. Mai ales dacă stăm prea mult să ne uităm în jos văzând ceea ce fac ceilalți. În loc să fim cu ochii la scară ca să vedem unde pășim, riscăm să ne dezechilibrăm și să alunecăm din cauza neatenției noastre. Dumnezeu nu ne trimite încercări ca să ne pedepsească. Scopul acestor încercări e acela de a-l aduce pe om la cre-

dință înapoi. Doar că în asemenea momente, omul nu trebuie să ajungă să dea vina pe Dumnezeu.

Și măcar în acele momente, să încercăm să recunoaștem că nu trăim așa cum ar trebui s-o facem. Cerem atât de multe de la Dumnezeu. Însă, iertarea păcatelor uităm s-o cerem.

Considerăm că Dumnezeu e atât de bun încât El ne iartă orice rău am face în viața aceasta. Încă dacă pe noi cineva ar continua să ne greșească, oare ne-ar plăcea? De aceea, să nu încercăm să ne mințim singuri. Dumnezeu e și drept. Chiar dacă pentru noi bunătatea și dreptatea sunt văzute ca fiind diferite, totuși, acestea la Dumnezeu, pot să existe simultan.

Diversele vicii pe care le avem sunt cauzate de faptul că le-am tratat ca fiind niște greșeli minore. Chiar dacă am greșit în trecut, din această clipă, trebuie să demonstrăm că am decizia definitivă de a ne schimba. Să nu uităm că Petru și Pavel au avut și ei căderile lor.

Însă, aceștia au reușit să-și schimbe viața și astfel au ajuns să fie sfinți. Nimeni nu e perfect. Însă, oricare dintre noi poate să tindă spre perfecțiune. Sfințenia e deschisă tuturor. E adevărat că pentru a ajunge sfânt e nevoie de un sacrificiu foarte mare. Însă, acest mic efort în comparație cu răsplata pe care o vom primi e unul nesemnificativ. De aceea, să nu ne lenevim. Nu vom regreta efortul depus. În schimb, ne va părea rău de timpul pe care l-am pierdut. Să urmărim exemplul Sf. Maria Egipteanca. Dacă ea a putut și noi vom putea. Amin.

Prof. Popescu I. Ionuț-Cătălin

(reflecție la Duminica Sf. Maria Egipteanca,
Sf. Ev. Luca 7, 36-50, 10 aprilie)

Sursă foto: crestinortodox.ro

Sfântul Ierarh Teotim, episcopul Tomisului (20 aprilie)

**Dumitra
Groza**

Belșug de suflete alese,
Raiul ceresc au împodobit,
Că au trăit pe lumea asta
Într-un mod desăvârșit.

Ele pururea se-împărtășesc
De lumina neînserată
A lui Dumnezeu și sălășluiesc
În pacea binecuvântată.

Din toate marginile lumii
Au urcat în Cerul Sfânt
Mulțime de suflete neprihănite,
Ce-au trăit pe acest pământ.

Și din duhul poporului român
Suflete curate au izvorât,
Că din pământul strămoșesc,
Trupuri sfinte s-au plămădit,

Ce stricăciunea n-au suferit,
Pentru că fiind pe pământ
Cu fapte bune s-au îndeletnicit
Și L-au iubit pe Domnul Sfânt.

Poruncile au respectat
Trăind în mod desăvârșit,
Cum Domnul Iisus ne-a învățat
Și ei viața veșnică au dobândit.

Întreg ținutul românesc
De oasele sfinților e presărat,
Iar sufletele lor ne ocrotesc
Și-nvățătura ortodoxă ne-au lăsat.

„Cuvântul dumnezeiesc
Pe pământul românesc a odrăslit,
Iar Biserica străbună
Cu Sfinți s-a împodobit.”

Dăm slavă Bunului Dumnezeu
Pentru darurile sale minunate,
De-a avea și noi străjeri mereu,
Ce apără româneasca cetate.

Sunt cunoscuți peste o sută
De sfinți români în Calendar,
Dar câți, știuți numai de Domnul,
Noi încă nu avem habar.

Câți L-au mărturisit pe Hristos,
Câți pentru credință au suferit,
Dar și-au păstrat sufletul frumos,
Oricât de mult au chinuit,

Câți prin tranșee s-or afla
Îngropați de bunii camarazi,
Iar alții, la canal, asemenea,
Murind cu lacrimi pe obraz.

Poate, îngropați pe sub clădiri,
De-a comunismului răutate,
Doar pentru ale lor vestiri
În a lui Dumnezeu bunătate.

Dar sufletele lor sfințite
În Cerul sfânt sălășluiesc
Și acolo ca și îngerii,
Pe Dumnezeu Îl preamăresc.

Ei nu uită să se roage
Și pentru neamul românesc,
Fiindcă ale lor Sfinte Moaște
În acest pământ se odihnesc.

Sunt atâția sfinți cunoscuți
Pe care noi îi prăznuim,
Ce ne-au lăsat învățături
Și cât vom trăi noi îi cinstim.

Sfântul episcop Teotim
E cel dintâi părinte duhovnicesc
Al Sfinților Cassian și Gherman,
Formați în centru mănăstiresc.

În aceeași mănăstire
Din hotarele Cassienilor,
S-au format întru cinstirea
Credinței înaintașilor.

Că Întâiul dintre cei chemați
La Apostolat de Domnul Hristos,
Sfântul Apostol Andrei, i-a creștinat,
În secolul I, spre al sufletului lor folos.

O adevărată vatră a sfințeniei
Este acest loc binecuvântat,
Unde și cei trei mari îndrumători,
În eparhia Tomisului s-au format.

De la înaintași au învățat
Credința adevărată
Și cei trei sfinți daco-romani,
Care-au păstrat-o viața toată.

La un înalt nivel spiritual,
Teologic și literar au ajuns,
Că au fost binecuvântați,
Cu multe daruri de Cel de Sus.

Sfântul episcop Teotim,
„Scitul” a mai fost numit,
De istoricii paleocreștini,
Sau „Filosoful” supranumit.

După mutarea din viață,
A episcopului Gherontie,
Pe scaunul eparhiei Tomisului,
Teotim, episcop era să fie. (385-390)

În cartea „Despre bărbați iluștri”
Fericitul Ieronim, îl arată (392)

Ca pe un păstor strălucit,
Cu o viață sfântă, curată,

Cu mare dragoste de Dumnezeu
Și de oameni, și era neobosit la toate,
Teolog învățat și scriitor talentat;
Un sfânt ierarh plin de bunătate.

A scris dialoguri scurte în stilul
Vechii elocințe, ce-au arătat,
Vasta sa cultură în retorică, greacă
Și latină, pe care le-a posedat.

Unele dialoguri se păstrează
În lucrarea „Paralele sfinte”,
(De Sfântul Ioan Damaschin) (749),
În care se găsesc alese cuvinte:

Ce denotă că a scris și omilii,
La texte Evanghelice păstrate,
Găsite și în alte lucrări,
Ce vor fi duse mai departe.

Sfântul Teotim era „un taumaturg,”
(Vindecător) daco-roman,
Episcop, cu „un trai modest”,
Scrie istoricul bisericesc Sozomen.

Istoricul paleocreștin Socrate
Spune că era de toți cunoscut:
Împărați, episcopi, călugări, credincioși,
Păgâni, chiar și de cei ce nu l-au văzut.

Pentru evlavia și corectitudinea
Vieții sale era admirat,

Și, creatorul „Filocaliei
Românești” era considerat.

În gândirea sa a fost influențat
De Sfântul Ioan Gură de Aur
Și de părinții cappadocieni,
Ai Ortodoxiei sfânt tezaur.

Despre liniștea minții și a inimii,
Teotim vorbește foarte frumos,
Ca cei ce L-au iubit din suflet
Pe Domnul nostru Iisus Hristos.

Sub păstorirea lui, mănăstirile
Și sihăstriile (din Dobrogea) s-au întărit,
Renumite prin asceză și isihie
Și-o epocă de aur au trăit.

Cunoscuți în întreg imperiul,
În secolele V și VI au devenit,
Prin vestiții „călugări sciți”
Ce peste tot s-au răspândit,

De la Carpați la Dunăre
Și peste Dunăre s-au întins:
Ierusalim, Constantinopol,
Roma, Africa... s-au extins.

Și astăzi se văd bazilicile înălțate
De Teotim I, ornamentate frumos
Cu mozaic, arătând numărul mare
De credincioși ce credeau în Hristos

(Și frumusețea cultului și arhitecturii
Secolelor IV-V,) și care au ajutat
La ridicarea și înfrumusețarea
Catedralelor care s-au înălțat.

Ca misionar, Sfântul Teotim I, era
Tot atât de râvnitor pentru Hristos
Cum au fost și înaintașii săi,
Care au trăit atât de frumos!

A avut de suferit din cauza
„Barbarilor migratori” ce treceau
Și pe care i-a îmblânzit cu greu,
Prin daruri și rugăciuni, când veneau.

Și prin sfințenia vieții sale,
Să-i domolească el reușea,
Că, „zeul romanilor”, păgânii,
Admirativ îl numeau.

În „Acta Sanctorum”, la Tomis,
În Scithia, este pomenit
Sfântul Teotim episcopul,
Care de toți era mult iubit.

Sfântului Ioan Gură de Aur,
Prieten devotat îi era,
Iar, pe Sfântul Teotim „Scitul”
Și împăratul Arcadie îl cunoștea.

În anul 399, marele Patriarh,
Călugări misionari la Tomis i-a trimis
Pentru nomazii sciți de la Istm (huni),
Ei, să-i creștineze i-au convins.

La Sinodul local de la Constantinopol,
(De Sfântul Ioan Gură de Aur consacrat),
Împotriva învățaturii eretice (400)
Și Sfântul Teotim a participat.

Între cei care au lucrat și semnat
Documentele Sinodului,
Sfântul Teotim, primul s-a aflat;
Aici, văzându-i-se rolul lui.

Și la lucrările Sinodului -IV- ecumenic
De la Calcedon (451), binecuvântat,
Numele Sfântului Teotim,
De Sinod a fost invocat.

Ceea ce ne demonstrează,
Că izvoarele Ortodoxiei românești,
În creștinismul daco-roman, se află
În învățăturile strămoșești.

Ca autoritate a dreptei credințe,
Sinodul de la Calcedon, (451) e recunoscut,
Că a păstrat cu ajutor sfânt,
Învățătura apostolică de la început.

Teotim I și Gherman din Dobrogea,
La Constantinopol iar au participat (403)
Și marelui Patriarh și dascăl
A toată lumea, apărarea i-au luat,

Împotriva acuzațiilor aduse
De Sfântul Epifanie al Ciprului,
Că Sfântul Ioan susținea pe Origene
Și multe din învățăturile lui.

Prin aceasta s-a dovedit
Legătura duhovnicească adevărată
Între episcopul străromân, Teotim,
Și Patriarhul, dascăl a lumea toată.

Chiar și Sfinții Cassian și Gherman
Pe Sf. Ioan Gură de Aur l-au susținut,

Că toți, credința cea dreaptă,
Au propovăduit de la început.

Sfântul Ierarh Teotim,
A primit de la Dumnezeu
Darul facerii de minuni
Și putere asupra celui rău.

Bun apărător al credinței ortodoxe
În Dobrogea noastră s-a arătat
Și tot poporul daco-roman
În dreapta credință l-a urmat.

Crezând că e bogat, un barbar,
Să-l ia ostatic a încercat
Și înălțându-și brațul în aer,
Aștepta cu lațul ridicat,

Numai că Bunul Dumnezeu,
Brațul barbarului l-a înțepenit,
Că Domnul a apărut pe robul Său
Și barbarul necredincios a înlemnit.

Văzând această minune,
Barbarul, pe loc s-a înfricoșat
Și căindu-se, ca să îl vindece,
Tot pe Sfântul Teotim l-a rugat.

În călătorie, Sfântul Teotim fiind însoțit,
De departe au văzut venind
Călări, la galop, o ceată de barbari,
Spre cetatea Tomisului, gonind.

Toți s-au speriat, așteptând
Sfârșitul, dar au îngenunchiat
Și în rugăciune stând,
Barbarii nici nu i-au observat,

Că pentru rugăciunile Sfântului,
Bunul Dumnezeu i-a acoperit
De privirile dușmanului
Și de cruntul măcel i-a ferit,

Că mâinile unite în rugăciune,
Cu sufletul plin de credință,
Ne umple de înțelepciune
Și ne-aduce biruință.

După o viață rodnică și curată,
Trăită în post și rugăciune,
Un model pentru lumea toată
Și încărcat de fapte bune

A adormit în liniște și pace (404-407)
Și în lăcașurile cerești s-a strămutat,
Așa cum Domnului îi place,
Că Sfântul Teotim l-a ascultat.

Sfintele sale Moaște izvorăsc
Un mir plăcut vindecător
Pentru creștinii ce se smeresc
Și cer cu nădejde ajutor.

Pentru viața sa curată
Și opera lui misionară,
Pentru credința cea dreaptă,
Numele său nu o să piară,

Că Biserica Ortodoxă
În rândul sfinților l-a rânduit,
Cu sfântă zi de pomenire
Și permanent va fi cinstit

Pe 20 aprilie, an de an,
Când cu evlavie îl vom prăznui
Pe Sfântul daco-roman,
Sfântul Teotim, și-l vom cinsti.

Cât vom trăi pe-acest pământ
Îl rugăm să mijlocească
Pe acest mare teolog sfânt,
Pentru toată viața românească.

Ne bucurăm și-i mulțumim
Pentru credința-i nemăsurată,
Pentru exemplul lăsat moștenire
Pentru noi și lumea toată!

Ce ne-am fi făcut noi, Doamne,
De n-am fi avut mijlocitori,
Care permanent să se roage
Și să ne fie îndrumători!

(20 aprilie 2022)

Sursă foto: doxologia.ro

Ierusalimul, sufletul fiecăruia dintre noi

În Duminica a șasea din *Postul Mare* ne luminăm cu Slăvitul Praznic al *Intrării Domnului în Ierusalim*. De fapt, acum se încheie *Postul Păresimilor* (de 40 de zile, când în ajunul Sâmbetei – a lui Lazăr, încheiem și cu pomenirea morților, și pe care o vom putea relua după *Săptămâna Luminată*) și începe *Postul Sfințelor Patimi* care va ține până la *Sfânta Înviere*. În această zi suntem părtași la intrarea triumfală a lui Hristos în Ierusalim. Nu este prima intrare a Sa în Cetatea Sfântă, dar pe aceasta o numim triumfală.

Înainte Mântuitorul vine în Betania și înviază pe

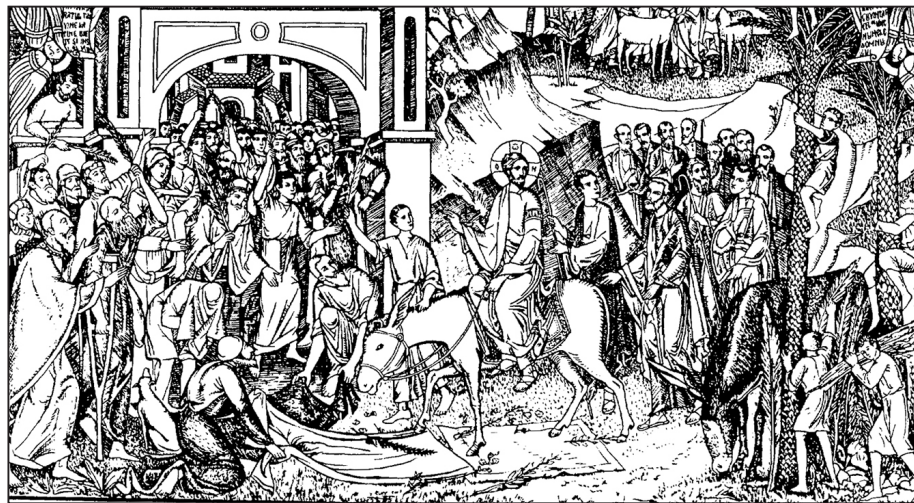
prietenul său, Lazăr, fratele Martei și al Mariei. Familia lui Lazăr se bucură. Marta este reabilitată în ochii tuturor, după observația pe care a primit-o cu altă ocazie de la Domnul, când acesta l-a cerut să i-o trimită în ajutor pe sora ei, Maria, ca să-l pregătească ospăț Domnului, iar acum Hristos o face să rostească mărturisirea de credință: *da, Doamne, eu am crezut că Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, Care a venit în lume (Ioan XI, 27)*. Fariseii martori la învierea lui Lazăr fug la sinedriu și hotărăsc uciderea lui Hristos. „Chipurile, spre a se evita o ulte-

rioară activitate de instigare împotriva asupritorului roman (**Ioan XI, 48**), Caiafa, mai marele lor, rostește niște cuvinte proorocești, care pentru el înseamnă o soluție de compromis: *ne este mai de folos să moară un om pentru popor, decât să piară tot neamul* (**Ioan XI, 50**). În fapt, ele rezumă întreaga teologie vetero-testamentară și subliniază caracterul de jertfă al activității mântuitoare a lui Iisus” (**Protosinghel Maxim Morariu**).

Maria ia o litră cu nard de mare preț și-l unge picioarele lui Hristos. Iuda, cu gândul la bani (**Ioan XII, 6**), minimizează fapta femeii și, ca și când ar fi fost foarte preocupat de soarta celor necăjiți, spune: *pentru ce nu s-a vândut mirul acesta cu trei sute de dinari și să-i fi dat săracilor?* (**Ioan XII, 5**). Domnul îi răspunde fiului lui Simon din Keriot blând, cu aceeași blândețe cu care îl va trata și în momentul trădării.

După aceste întâmplări, Hristos-Domnul intră în Ierusalim. Imaginea ecvestră a lui Hristos din reprezentările iconografice diferă cu mult de cea a împăraților pământești: El nu intră călare pe un armăsar, ca un cuceritor (deși El este Cuceritorul lumii – **Ioan XVI, 33**), ci pe un asin, nu pe un năvălaș cabrat, ci pe un animal blând, înfrânat, care simbolizează înfrânarea neamurilor către credință (**Sf. Paisie Aghi-**

este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului, Împăratul lui Israel! (**Ioan XII, 13**). El, Împăratul tuturor, așa cum Îl mărturisim la fiecare Sfântă Liturghie după *Vohodul Mare*, intră smerit și cu sufletul întristat, știind că mulți dintre cei prezenți aveau să strige după câteva zile lui Pilat: *Răstignește-L!* (**Luca XXIII, 21**). Neamul omenesc legat de legăturile păcatului este asinul legat și adus Domnului de către ucenicii Săi preaiubiți (**Sf. Atanasie cel Mare**). Preînchipuirea ramurilor de finic sunt ramurile înmugurite de salcie pe care credincioșii le aduc la biserică în această zi de duminică. „Purtând ramuri de salcie în mâini, marcăm biruința asupra morții pe care a arătat-o Mântuitorul nostru prin învierea lui Lazăr, ca o prevestire a Învierii Sale, dar și a întregii omeniri. Ramurile înverzite simbolizează și biruința noastră asupra păcatului. Sfântul Ioan Gură de Aur spune chiar că stâlpii de la Florii reprezintă cununa de virtuți câștigate pe parcursul postului ce se apropie de sfârșit: pocăința, sinceritatea, milostenia și înnoirea noastră launtrică. Vlăstarele vopsite în verdele crud de vesela primăvară închipuie și sufletele noastre îmbobocite de bucurie că L-am regăsit, L-am redescoperit pe Domnul în decursul postului. Și ce regăsire surprinzătoare! Deși credincioșii nu au

oritul). „Referindu-se la copilul lui Iuda, din care S-a tras după trup și Hristos, și profetind întruparea Fiului lui Dumnezeu-Cuvântul, Patriarhul Iacov spune printre altele: *Acela își va lega de viță asinul Său, de coardă mânzul asinei Sale* (**Facerea XLIX, 11**)” (**Mitropolit Hierotheos Vlachos**). Apostolii, fără să își dea seama pe moment, împlinesc această profeție după ce Domnul le cere să I se aducă asinul (**Matei XXI, 2**). Hristos este vița, iar Apostolii sunt mlădițele (**Ioan XV, 5**), corzile viei. Hristos intră în Ierusalim cu asinul adus de coardă, preînchipuind intrarea în Împărăția lui Dumnezeu cu Noul Israel *cel dintre neamuri- asinul, legat de coardă – Sfinții Apostoli* (**Sf. Grigorie Palama**).

Aclamat ca un împărat, copiii strigă purtând ramuri de finic în mâini: *Osana întru cei de sus! Bine*

putut să intre în casa de pe pământ a lui Dumnezeu ca să-L întâlnească în Sfânta Liturghie și Euharistie, minunata regăsire a avut loc chiar în câmara cea tainică din sufletul fiecăruia dintre noi, după nemincinoasele cuvinte ale Izbăvitorului nostru: *lată, stau la ușă și bat; de va auzi cineva glasul Meu și va deschide ușa, voi intra la el și voi cina cu el și el cu Mine* (**Apocalipsa III, 20**). Unii, folosind benefic răgazul pricinuit de boala cu care se luptă întreaga omenire, și-au făcut timp să asculte și să audă că bate Cineva la ușă. Alții, din păcate, au ratat mântuitoarea șansă” (**Arhimandrit Mihail Daniliuc**).

Noul Ierusalim este Împărăția lui Dumnezeu unde Hristos ne duce cu iubirea nemărginită a lui Dumnezeu (**Ioan III, 16**). Intrarea Domnului în Ierusalim ar trebui să fie în fapt și intrarea Lui Hristos în sufletele noastre, căci ea este triumful Vieții, adică al lui Hristos (**Ioan XIV, 6**) asupra morții. Primindu-L pe Hristos în inimă, cu sufletul curățit de păcate și cu trupul hrănit de *Sfânta Euharistie* (*ad litteram* – mulțumire), cu dor de Dumnezeu primim de la El cel mai mare dar folositor omului în veșnicie: *Învierea*.

Pr. Anghel-Nicolae Păunescu

(predică la Duminica a VI-a din Post, a Floriilor, Sf. Ev. Ioan 12, 1-18, 17 aprilie)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Paternitate și filiație duhovnicească

Părintele Profesor Ioan C. Teșu este unul dintre cei care au tratat problema paternității și filiației duhovnicești, în concepția Sfântului Simeon Noul Teolog. Părintele Profesor ne relatează concepția Sfântului Simeon despre importanța și valoarea Sfintei Taine a Preoției și despre slujirea preoțească în dobândirea mântuirii. După părerea Sfântului preoția nu se dobândește doar prin hirotonie, ci prin botezul Duhului Sfânt, și presupune în concepția Sântului Părinte, vocație sau chemare încă din pântecul matern. La această vocație și curăție, Dumnezeu adaugă luminare dumnezeiască, care aduce o anumită certitudine sufletului și aprinde și mai tare dorul iubirii dumnezeiești¹.

Domnul Hristos ne așază în raport de filiație față de Dumnezeu-Tatăl și acest lucru reiese din rugăciunea domnească: „Tatăl nostru” (Matei 6, 9). Paternitatea și filiația duhovnicească nu rămân doar în relația dintre om și Dumnezeu, ci încă de la început s-a extins și în cadrul relației dintre apostoli și ucenicii lor și credincioșii acelor timpuri. Cel care era renăscut în Hristos prin Botez devenea fiu, iar cel prin care se săvârșea lucrarea devenea părinte (I Corinteni 4, 15)².

Întrebat cum trebuie să fie preotul, Cuviosul Simeon Evlaviosul a răspuns cu smerenie: „Eu nu sunt vrednic să fiu preot. Dar am cunoscut, fără îndoială, cât de vrednic trebuie să fie cel ce avea să slujească tainele lui Dumnezeu. În primul rând, să fie curat nu numai cu trupul, ci și cu sufletul; pe lângă acestea, trebuie să nu fie părtaș la niciun păcat. În al doilea rând, să fie smerit atât în purtarea din afară, cât și în simțirea dinlăuntru a sufletului. Apoi, când stă înaintea Sfintei și Sfințitei Mese, trebuie să vadă, fără îndoială, cu mintea pe Dumnezeu, iar cu simțurile, Sfintele așezate înainte. Dar nu numai acestea, ci e dator să-L aibă în chip conștient, sălășluit în inima sa și pe Însuși Cel prezent în chip nevăzut în daruri, ca să poată aduce cererile cu îndrăznire. Și, ca prieten care vorbește cu prietenul său, să zică: Tatăl nostru, Care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău, rugăciunea arătându-l ca având pe Cel ce e Fiul lui Dumnezeu prin fire, sălășluit în sine împreună cu Tatăl și cu duhul Sfânt. Așa am cunoscut eu pe preoți”³.

Mediul în care paternitatea duhovnicească a luat amploare este comunitatea monahală. În spațiul grecesc părintele duhovnic este numit „avvă” și „gheron” iar în ortodoxia slavă „stareț”. Ocupă un loc important în prima generație de monahi egipteni, în același timp și în centrele monahale primare (Palestina, Sinai) și și-a păstrat întreaga sa actualitate până în zilele noastre în Biserica Ortodoxă⁴.

Denumirea de părinte duhovnicesc este foarte veche și are un îndoit înțeles. În primul rând face referire la duhovnic și apare în relație cu Spovedania, iar în al doilea rând se referă la acei „avva”, stareți sau bătrâni care apar în sânul vieții monahale. Acești „avva” nu erau neapărat hirotoniți, dar erau „îndrumători de conștiințe”, și „sfătuitori”, îngrijindu-se de formarea duhovnicească a ucenicilor. Din cele tratate aici reiese faptul că duhovnicia are două înțelesuri: unul sacramental liturgic, care este legat de administrarea Sfintei Taine a Spovedaniei și unul pedagogic-pastoral, care are în prim plan viața duhovnicească în general. Astăzi misiunea duhovnicului le include pe amândouă⁵.

Duhovnicul cunoaște „arta artelor” și „știința științelor, el are ca scop de a îndruma alte persoane să îl descopere pe Dumnezeu și propriul lor forum interior în profunzime. Părintele duhovnic nu posedă nici el această cunoștință de la sine și prin sine însuși. Această cunoaștere este posibilă prin Duhul Sfânt, Duhul lui Hristos cu care omul se pune în comuniune⁶.

„Gândește-te că în duhovnic viază Duhul Sfânt, și el îți va spune ce trebuie să faci. Dar dacă îți spui: Duhovnicul viețuiește în nepăsare, cum poate via în el Duhul Sfânt?, pentru un astfel de gând vei suferi și Domnul te va smeri și, negreșit, vei cădea în înșelare”⁷.

1. Sfântul Simeon Noul TEOLOG, *Erosurile inimelor dumnezeiești*. 19. *Învățătură cu teologhisire, în care se vorbește și despre preoție și despre vederea nepătimasă*, în volumul *Imne, epistole și capitole. Scrieri III*, introducere și traducere: diac. Ioan I. Ică jr., Ed. Deisis, Sibiu, 2001, p. 121 apud Pr prof. Dr. Ioan C. Teșu, *Frumusețea și sublimitatea preoției creștine*, Ed. Doxologia, Iași, 2010, p. 170.

2. Pr. Viorel SAVA, *În Biserica Slavei Tale – Studii de teologie și spiritualitate liturgică (I)*, Ed. Orola, Iași, 2003, pp. 81-82.

3. Sfântul Simeon Noul TEOLOG, *Capete morale ale lui Simeon Evlaviosul. Cap aparte, în Filocalia sau culegere din scrierile Sfinților Părinți care arată cum se poate omul curăți, lumina și desăvârși*, volumul VI, traducere, introducere și note de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1977, pp. 117-118 apud Pr prof. Dr. Ioan C. Teșu, op. cit., p. 171.

4. Arhimandrit Damaschin LUCHIAN, *Paternitate duhovnicească în scrisorile Sfinților Varsanufie și Ioan*, Ed. Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Suceava, 2015, p. 18.

5. Pr. V. SAVA, *În Biserica slavei Tale...*, pp. 82-83.

6. Arhimandrit D. LUCHIAN, *Paternitate Duhovnicească...*, pp. 10-11.

7. Cuviosul Siluan ATHONITUL, *Între iadul deznădejdiei și iadul smereniei*, Ed. Deisis, Sibiu, 2001, pp. 75-76.

Părintele Mitropolit Hierotheos Vlachos, afirmă faptul că cel care știe adevărata metodă de vindecare a sufletului, făcând referire bineînțeles la părintele duhovnicesc, poate fi numit om de știință (terapeut)⁸.

Creștinismul este socotit și numit tratament vindecător, iar datorită acestui fapt, preoții care nu sunt doar reprezentanții lui Hristos pe pământ, ci taina adevăratei prezențe a lui Hristos, și sunt desigur tămăduitori ai poporului lui Dumnezeu. Ei nu „dau bilete pentru rai”, ci îi tămăduiesc pe oameni astfel ca Dumnezeu să li se facă Lumină iar nu întuneric, atunci când îl întâlnesc. Părintele Mitropolit Hierotheos arată faptul că termenii atribuiți preoților sunt echivalenți cu cuvântul tămăduitor. Astfel clericii sunt numiți păstori, părinți, doctori duhovnicești, după cum observăm acest lucru în scrierile patristice. Sfântul Ioan Scărarul îi numește pe clerici păstori deoarece ei conduc turma duhovnicească. La fel cum păstorul își îngrijește oile sale și le tămăduiește când este nevoie, asemenea face și preotul, care își duce turma sa cuvântătoare pe căile mântuirii. De asemenea preotul este numit și părinte duhovnicesc, iar aceasta deoarece naște fii duhovnicești. Iar nașterea nu este independentă de paternitatea duhovnicească sau maternitatea duhovnicească. Preotul este părinte duhovnicesc dar și măică duhovnicească. Totodată, preotul este și doctor care tămăduiește bolile duhovnicești ale oamenilor. Această putere o are de la Hristos, ca de altfel și Moise, conduce poporul lui Dumnezeu către pământul făgăduinței. De aceea Mitropolitul Hierotheos Vlachos afirmă faptul că termenul de tămăduitor este cel mai potrivit pentru preot și mai cu seamă pentru duhovnic.

Sfântul Siluan Atonitul vorbind despre puterea deosebită a părintelui duhovnicesc și puterea harului care se află în el, afirmă: „Întotdeauna trebuie să ne aducem aminte că duhovnicul își săvârșește slujirea sa în Duhul

Sfânt și de aceea trebuie să avem evlavie față de el. Credeți, fraților, că dacă s-ar întâmpla cuiva să moară de față cu un duhovnic și cel ce moare spune: Părinte sfin-te, dă-mi binecuvântare să văd pe Domnul în Împărăția cerurilor, iar duhovnicul spune: Du-te, copile, și vezi pe Domnul, va fi după binecuvântarea duhovnicului, pentru că Duhul Sfânt în cer și pe pământ Același este. Mare putere au rugăciunile unui duhovnic. Am suferit mult din partea demonilor din pricina mândriei mele, dar domnul m-a smerit și m-a miluit pentru rugăciunile părintelui meu duhovnicesc, și acum Domnul mi-a descoperit că peste ei odihnește duhul Sfânt și de aceea îi cinstesc mult pe duhovnici. Pentru rugăciunile lor primim harul Sfântului Duh și bucurie de la Domnul care ne iubește și ne-a dat tot ce ne e de trebuință pentru mântuirea sufletelor”.

Omul care nu are un părinte duhovnicesc, viața îi va oferi lecții dure. Când vin asupra omului anumite încercări, de exemplu un accident, când toți îl părăsesc, când este concediat de la serviciu, când îi arde casa și nu are un maestru care să îl îndrume și să îl ajute să vadă lucrurile din punct de vedere duhovnicesc acesta se dezechilibrează total și într-un final tot la un mentor spiritual va ajunge.

Referitor la fiul duhovnicesc trebuie menționat faptul că nu există deosebire între formarea duhovnicească a preoților și a credincioșilor de rând sau între formarea duhovnicească a mirenilor și a monahilor cu excepția micilor deosebiri legate de specificul vieții ce au îmbrățișat-o. De asemenea, părinții duhovnicești au constatat faptul că marea majoritate a credincioșilor apelează la preot pentru a se spovedi, a primi dezlegare de păcate și canon, dar nu îi solicită o riguroasă îndrumare duhovnicească.

Prof. Pavel Chiriac

Scoala Gimnazială Gulia-Dolhasca, jud. Suceava

Sursă foto: crestinortodox.ro

8. †Mitropolit Hierotheos VLACHOS, *Boala și tămăduirea sufletului în tradiția ortodoxă*, Traducere în românește de Constantin Făgețean, Ed. Sofia, București 2007, p. 28.

9. Ibidem, pp. 94-95.

10. Cuviosul Siluan ATHONITUL, *Între iadul deznădejdi...*, pp. 186-187.

11. †A. ANDREICUȚ, *Spovedanie și comuniune...*, p. 202.

12. Ibidem, p. 205.

Hristos a înviat!

*„Ziua Învierii, și să ne luminăm cu prăznuirea...”
(Slava de la Laude)*

Sf. Ioan Gură de Aur, într-o cuvântare la Sfintele Paști, afirmă: „Astăzi surpată este tirania diavolului; astăzi s-au dezlegat legăturile morții și biruința iadului a dispărut...Astăzi, liberând firea omenească de tirania diavolului, a întors-o la noblețea de mai înainte”. Sfinții Părinți, vorbind despre Învierea Domnului, o numesc „cel mai mare eveniment”, desigur, în lumina Întrupării Domnului. Hristos cel Întrupat a înviat, demonstrând că avea putere asupra morții, ca un Dumnezeu nemuritor.

Paștile ne arată că sufletul nostru este veșnic, nemuritor, fiind o dovadă de netăgăduit al acestui lucru. Învierea este un fapt istoric, dar și supraistoric, ce transcende istoria, calcă legile istoriei, depășindu-le. Această sărbătoare este în fruntea marilor evenimente care lucrează mântuirea lumii, în strânsă corelație și unitate cu Întruparea.

Învierea Domnului nu este un eveniment istoric obișnuit, deoarece nu provine din concursul forțelor și împrejurărilor naturale. Dar Paștele are o relație cu istoria, fiind o împlinire, un perfectum al istoriei, ce s-a petrecut o dată pentru

totdeauna, nu în mod continuu, după legi generale ale existenței. Învierea este o noutate absolută în istorie. Dacă Întruparea s-a făcut la „plinirea vremii” (Gal. 4, 4), Învierea desăvârșește ce s-a început la Nașterea Domnului.

Hristos a înviat în primele ore ale zilei de Duminică, prima zi a săptămânii la evrei. Știm din cele scrise de cei patru Evangheliști, din cartea Faptele Apostolilor și din Epistole, toate amănuntele în legătură cu minunea Învierii și credem că ea s-a petrecut întocmai așa. Iisus a murit pe cruce, a fost îngropat și după trei zile a înviat. Potrivit obiceiului, valabil astăzi ca și atunci, în toată lumea, moartea i-a fost constatată oficial de către soldații însărcinați cu executarea, după care Pilat i-a dat lui Iosif din Arimateea corpul neînsuflăit al condamnatului, ca să-l îngroape într-un mormânt nou al său, pe care îl să pase în stâncă (Matei 27, 60).

La cererea autorităților Templului a stabilit și o strajă militară, însărcinând-o să asigure pecetluirea mormântului și, pentru o vreme, paza lui, ca nu cumva să se întâmple vreo neorânduială. Nu s-a petrecut nici o neorânduială, în afară doar de aceea că, urmând o rânduială de Sus, Hristos a înviat! A ieșit de sub înfășurarea giulgiurilor în chip minunat, ele rămânând pe loc, așa cum erau, înfășurate. A ieșit prin piatra pecetluită.

(continuare în pagina 12)

Hristos a înviat!

(urmăre din pagina 11)

Abia după Înviere piatra mormântului s-a dat la o parte, soldații s-au înspăimântat și au rămas muți de uimire. Iisus, stând mai deoparte, aștepta să vină prietenii la mormânt, ca să le vestească Învierea, să vadă mormântul gol, și să-și desăvârșească astfel misiunea pe pământ, încredințându-le Apostolilor continuarea ei. Au venit mai întâi mironosițele, apoi au venit și unii dintre Apostoli, Petru și Ioan și alții. Au stat de vorbă, și-au dat întâlnire cu toți în Galileea, în patria Sa, unde mai apoi s-au întâlnit și au pus la cale cele de trebuință pentru viitor, după care i-a adunat și, în prezența lor, fără să mai treacă prin moarte, S-a înălțat în slava în care se afla dinainte și se află mereu, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, Treimea Sfântă și nedespărțită.

Patimile, moartea și Învierea au fost înscrise în destinul pământesc al lui Iisus, din momentul în care Tatăl a hotărât trimiterea Lui pe pământ în trup omenesc, la fel cu al nostru, ca să ia asupra Lui păcatele noastre (Isaia 53) și să ne repună în demnitatea cea dintâi, de fii iubiți ai lui Dumnezeu. Acestea toate le-au fost descoperite profețiilor Vechiului Testament și ei au scris despre ele. Domnul Însuși le-a cunoscut dinainte, spunând mereu ucenicilor Săi că toate trebuiau să se împlinească așa cum fuseseră rânduite (Luca 24, 25-27).

Vestea despre evenimentul Învierii a ajuns până la noi prin martorii care L-au văzut înviat, care L-au văzut, cum se zice, cu ochii lor, și ne-au lăsat mărturii scrise despre aceasta, sub semnătură, în documente incontestabile, în scrierile Noului Testament. Și nu un singur martor – unul

singur se poate înșela –, ci mai mulți, toți depunând aceeași mărturie, fermă, neîndoielnică, emoționantă, convingătoare. Apostolul Petru, în prezența celorlalți unsprezece, comunică unei mari mulțimi adunate în Ierusalim în ziua Cincizecimii: „Dumnezeu a înviat pe Acest Iisus, Căruia noi toți îi suntem martori” (Fapte 2, 32). Iată deci o declarație formală, în cuvinte directe, limpezi, din partea unui martor ocular.

Vestind unii altora bucuria Învierii, trebuie să fim toți uniți în același cuget și în aceleași simțiri, ca să avem parte toți, la vremea convenită, de răsplata cea bună a învierii în comuniune cu toți cei dinaintea noastră, cu neamurile noastre, cu prietenii noștri, cu toți înaintașii noștri. Credința în înviere să ne unească în tot gândul și în toate aspirațiile noastre.

În această sfântă și mare zi a Învierii, Sărbătoare a sărbătorilor și Praznic al praznicelor, „zi purtătoare de lumină”, să ne bucurăm și să ne veselim duhovnicește. Să ne înnoim sufletele, curățindu-le în nădejdea învierii. Să ne luminăm viața, prin hotărârea de a fi mai buni și mai dreți. Să plecăm acasă împăcați în sufletul nostru cu noi înșine, cu aproapele și cu Dumnezeu.

Învierea lui Hristos să ne întărească în dreapta credință și în toată fapta cea bună. În zorii Duminicii, mironosițele care au aflat cele dintâi de Înviere, plecând de la mormântul gol, au vestit ucenicilor și tuturor celor pe care i-au întâlnit, că: „Hristos a înviat!”. De atunci, a rămas salutul acesta între creștini în aceste zile, până la Înălțare. Cu această veste, să ne adresăm și noi tuturor, să o ducem mai departe fraților întru credință și tuturor oamenilor: „Hristos a înviat!”. Amin.

Prof. Mihai-Ionuț Coană

(reflecție la Învierea Domnului, Sf. Paști,
Sf. Ev. Ioan 1, 1-17, 24 aprilie)

Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, Purtătorul de Biruință

„Ca un izbăvitor al celor robiți și celor săraci ocrotitor, celor bolnavi doctor, conducătorilor ajutor, purtătorule de biruință, Mare Mucenice Gheorghe, roagă pe Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre” (Tropar)

Iată că în acest an rânduiala liturgico-tipiconală a slujbelor prevede ca slujba Sfântului Gheorghe să fie oficiată în toate bisericile ortodoxe în a doua zi a marelui Praznic al Învierii Domnului Iisus Hristos.

Despre Sfântul Mare Mucenic Gheorghe știm că s-a născut în Capadocia din părinți bogați și cinstiți. Tatăl său luând mucenicia pentru Hristos iar mama sa plecând în Palestina.

Crescând, Sfântul a intrat în slujba ostășească, iar la vârsta de 20 de ani a primit funcția de tribun ajungând cu această funcție în slujba Împăratului Dioclețian. Atunci când împăratul a pornit prigoana împotriva creștinilor Sfântul Gheorghe, a venit cu bărbăție înaintea lui mărturisind că este creștin.

Împăratul l-a aruncat în temniță, dând poruncă să i se pună picioarele în butuci, iar pe piept să se așeze o piatră grea. După aceea a poruncit să fie legat de o roată sub care era o scândură plină cu fiare ascuțite, roata fiind întoarsă până când trupul avea să fie numai sânge.

O altă muncă la care a fost supus Sfântul este că a fost aruncat într-o groapă unde a stat trei zile și trei nopți fiindu-i lăsat doar capul afară. Apoi, el a primit din partea unui vrăjitor să bea o băutură dătătoare de moarte. În toate aceste munci, Gheorghe se ruga neîncetat lui Dumnezeu, iar Dumnezeu îl tămăduia izbăvindu-l de moarte, spre uimirea întregului popor.

Atunci când a înviat și un mort prin rugăciunea puternică și stăruitoare către Dumnezeu, mulțime multă de popor primind credința creștină, printre aceștia aflându-se Alexandra, soția Împăratului Dioclețian, mai marele preoților păgâni, plugarul Glicherie, dar și Valerius, Donatus și Therinus.

După aceste fapte, împăratul a dat poruncă, ca atât

Sfântul Gheorghe cât și Împărăteasa Alexandra să fie tăiați cu sabia. Fericită Alexandra murind înainte de a i se tăia capul, iar Sfântului Gheorghe i s-a tăiat capul în anul 303. Nenumărate minuni s-au săvârșit la mormântul său, El arătându-se adesea în vis și aiëvea celor care l-au chemat și au cerut ajutorul Lui.

Arzând de dragostea pentru Domnul Iisus Hristos, Sfântul Mucenic Gheorghe nu a socotit lucru greu sau anevoios ca sa se lepede de toate: de dregătorie, de averi, de cinstiri împărătești, de prieteni, chiar și de toata lumea, urmând astfel îndemnul dat de Mântuitorul Hristos: „Oricine voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie. Căci cine va voi să-și scape viața și-o va pierde, iar cine își va pierde viața sa pentru Mine și pentru Evanghelie, acela și-o va mântui. Căci ce-i folosește omului să câștige lumea întreagă, dacă-și pierde sufletul? Sau ce ar putea să dea omul în schimb pentru sufletul său? Căci de cel ce se va rușina de Mine și de cuvintele Mele în neamul acesta desfrânat și păcătos, și Fiul Omului Se va rușina de el când va veni întru slava Tatălui Său, cu sfinții îngeri. Și le zicea lor: Adevărat grăiesc vouă că sunt unii din cei ce stau aici care nu vor gusta moartea până ce nu vor vedea Împărăția lui Dumnezeu venind întru putere” (Marcu 8, 34-38; 9, 1).

Așadar, tot pentru dragostea Sa, Dumnezeu l-a învrednicit pe Sfântul Gheorghe de cununa slavei celei nestricăcioase în cer și pe pământ cât și de viața veșnică a Împărăției Sale. Domnul i-a dat putere și tărie spre a ajuta celor din primejdii și nevoi, care îl cinstesc și cheamă numele său.

Sfinte Mare Mucenice Gheorghe purtătorule de biruință, roagă-te lui Hristos Dumnezeu pentru noi păcătoși! Amin.

Pr. Alin-Constantin Nicola

Parohia Comoșteni, Protoieria Băilești, jud. Dolj
(predică la 25 aprilie, Sf. Ev. Ioan 15, 17-27, 16, 1-2)